

REZULTATUL PROIECTULUI nr. 2:

Setul de instrumente de E-learning pentru antreprenoriatul Ecologic și Social

Modul 6

Prezentarea politicilor UE legate de antreprenoriat prin videoclipuri animate

Dezvoltat de

Partner 7 – MOBAD

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

PROJECT NUMBER – 2021-1-EL02-KA220-YOU-000029015

Modul 6: Prezentarea politicilor UE legate de antreprenoriat prin videoclipuri animate	
Scopul modulului:	Acest modul își propune să ofere cursanților cunoștințele necesare cu privire la politicile UE legate de antreprenoriat. Modulul prezintă cursantului o viziune generală a procesului de elaborare a politicilor în UE, de la redactare până la implementare, apoi continuă cu o cronologie a politicilor UE legate de antreprenoriat, cu o abordare secvențială.
Obiective de învățare:	Obiectivele de învățare ale acestui modul sunt focusate pentru: <ul style="list-style-type: none"> • a înțelege elementele de bază ale politicii, în general • a înțelege cum se fac politicile în UE • a înțelege modul în care politicile sunt diseminate și implementate în UE • a înțelege apariția politicilor legate de antreprenoriat • a înțelege dezvoltarea politicilor legate de antreprenoriat • a înțelege politică actuală de antreprenoriat a UE • a înțelege diferitele politici ale UE în ceea ce privește antreprenoriatul
Rezultatele învățării:	Până la sfârșitul acestui modul, cursantul ar trebui să fie capabil: <ul style="list-style-type: none"> • de a descrie elementele de bază ale elaborării politicilor, în general • Să recunoască procesele de elaborare a politicilor în UE • Să recunoască procesele de diseminare și implementare a politicilor în UE • Să identifice politicile antreprenoriale timpurii și în curs de dezvoltare ale UE • Să recunoască politicile antreprenoriale actuale ale UE
Conținut:	<p><u>Introducere</u> Chiar și după 60 de ani de viziune comună, barierele și constrângerile rămân în vigoare pentru întreprinderile antreprenoriale; acestea limitează exploatarea întregului lor potențial în UE. Fără îndoială, economia UE se confruntă cu provocări semnificative ca piață unică, iar singura opțiune a UE pentru creșterea competitivității este promovarea antreprenoriatului. Evoluția politicii UE de antreprenoriat a suferit modificări care imită ciclul antreprenorial standard al oricărei întreprinderi: (i) conceperea sau descoperirea unei idei pentru a rezolva problema unui client și entuziasmul inițial; (ii) faze consecutive de dezvoltare a produsului sau serviciului, inclusiv necazurile și ajustările ideii inițiale până la lansarea pe piață; și (iii) procesul de învățare constant asociat cu acest ciclu de viață.</p> <p><u>SUBIECT 1. Procesul politicii europene în general</u> 1.1 Înțelegerea procesului de elaborare a politicilor și a procesului politicii europene 1.2 UE de luare a deciziilor 1.3 Implementarea politicilor UE</p> <p>Întrebări pentru gânduri (3 întrebări)</p> <p><u>SUBIECT 2. Politici de antreprenoriat social și incluziv</u> 2.1 Antreprenoriat incluziv și microfinanțare 2.2 Obiectivele sociale ale antreprenoriatului 2.3 Probleme de mediu și durabilitate</p> <p>Întrebări pentru gânduri (3 întrebări)</p> <p><u>SUBIECT 3. Politici financiare și economice de antreprenoriat</u> 3.1 Antreprenoriat cu impact ridicat și digital 3.2 Aglomerația și internaționalizarea întreprinderilor comerciale 3.3 Viitorul politicii de antreprenoriat în UE</p> <p>Întrebări pentru gânduri (3 întrebări)</p> <p>Studii de caz (2) Activități (3 activități) Lectură suplimentară (lista de materiale suplimentare) Test (10 întrebări) Referințe</p>

Introducere

Chiar și după 60 de ani de viziune comună, barierele și constrângerile rămân în vigoare pentru întreprinderile antreprenoriale; acestea limitează exploatarea întregului lor potențial în UE. Fără îndoială, economia UE se confruntă cu provocări semnificative ca piață unică, iar singura opțiune a UE pentru creșterea competitivității este promovarea antreprenoriatului.

Evoluția politicii UE de antreprenoriat a suferit modificări care imită ciclul antreprenorial standard al oricărei întreprinderi: (i) conceperea sau descoperirea unei idei pentru a rezolva problema unui client și entuziasmul inițial pentru idea; (ii) faze consecutive de dezvoltare a produsului sau serviciului, inclusiv necazurile și ajustările ideii inițiale până la lansarea pe piață; și (iii) procesul de învățare constant asociat cu acest ciclu de viață.

Subiect 1. Procesul Politicii Europene în general

Pe la începutul anilor 1990, nu existau aproape deloc inițiative specifice de politică antreprenorială și doar câteva politici generale de promovare a întreprinderilor la nivelul UE care includeau, tangențial, IMM-urile și antreprenorii.

Epoca timpurie în care doar scăpări de încercări de dezvoltare a antreprenoriatului începe la începutul anilor 1990 și se termină la sfârșitul deceniului. Epoca este marcată de două caracteristici:

- Nu există măsuri specifice pentru antreprenoriat.
- Mențiuni preliminare până la sfârșitul perioadei.

Etapa emergentă a politicii antreprenoriale a UE, care poate fi urmărită de la sfârșitul anilor 1990 până la începutul anilor 2010, a cunoscut etapele inițiale ale unei politici de antreprenoriat cu un accent principal pe diagnosticarea ecosistemului antreprenorial și unele măsuri de sprijin, în principal pentru IMM-uri.

1.1 Înțelegerea procesului de elaborare a politicilor și a procesului politicii europene

O înțelegere a procesului de elaborare a politicilor UE este crucială pentru înțelegerea modului în care se iau deciziile, se stabilesc prioritățile și se stabilesc politicile. Cu o înțelegere a elementelor de bază ale acestor procese.

Dimensiunile multiple ale unei politici cuprinzătoare de antreprenoriat a UE au fost identificate și abordate doar recent ca un domeniu de politică cu adevărat distinctiv, în principal prin adoptarea în 2013 a Planului de acțiune pentru antreprenoriat 2020, care stabilește inițiativele care urmează să fie întreprinse de Comisie pentru perioada respectivă până în 2020. Această recunoaștere explicită a antreprenoriatului ca domeniu de politică distinct în acest document cheie se reflectă în includerea sa ca unul dintre cele 4 domenii cheie ale Direcției Generale pentru Piața Internă, Industrie, IMM-uri și Antreprenoriat recent creată.

1.2 UE de luare a deciziilor

Se poate susține că la nivelul Uniunii Europene a apărut un sistem complex de actori multipli și un echilibru între puteri. Agenția executivă la nivel european este Comisia Europeană, care a fost mandatată să pună în aplicare tratatele europene prin

inițierea legislației europene și supravegherea implementării acesteia. În cadrul Comisiei Europene există o distribuție a sarcinilor, funcțiilor și responsabilităților care necesită o coordonare internă pentru ca politici cuprinzătoare să apară și să fie implementate. În conformitate cu Regulamentul de procedură al Comisiei, diferitele sale departamente sunt obligate să lucreze în strânsă cooperare și în mod coordonat la pregătirea sau punerea în aplicare a deciziilor Comisiei. În practică, această cerință va fi îndeplinită prin consultări între departamentul responsabil și alte departamente relevante „care sunt asociate sau vizate în virtutea competențelor sau responsabilităților lor sau a naturii subiectului” înainte ca un document să fie prezentat de către primul la Comision. Departamentul responsabil, după ce a informat serviciile juridice și departamentele financiare, după caz, se străduiește să întocmească o propunere care să aibă acordul tuturor departamentelor consultate.

În timp ce nivelul decizional al Uniunii Europene a câștigat competențe, a crescut structurile decizionale supranaționale și a împuternicit actori precum Comisia Europeană, Curtea de Justiție și Parlamentul European, totuși nu și-a depășit statele membre. După cum sa arătat, statele membre rămân reprezentate prin guvernele lor în două instituții executive și legislative cheie la nivelul UE, Consiliul European și Consiliul. Mai mult, transferul de competențe la nivelul UE se bazează pe principiul atribuirii de competențe, adică: UE trebuie să acționeze în limitele care i-au fost conferite. Într-adevăr, competențele la nivelul UE nu sunt doar competențe exclusive, prin care UE are capacitatea exclusivă de a acționa și de a crea legislație și politici europene în domeniile respective. Competențe partajate și de coordonare ale UE permit statelor membre să acționeze împreună cu UE în diferite domenii.

Procesul decizional al UE

Există 3 instituții principale implicate în luarea deciziilor UE:

- Parlamentul European, reprezentând cetățenii UE
- Consiliul Uniunii Europene, reprezentând guvernele UE
- Comisia Europeană, reprezentând interesele generale ale UE

Politicile UE sunt de obicei decise prin procedura legislativă ordinară (cunoscută anterior ca procedură de „codecizie”). Acesta este un proces în care cele trei instituții principale ajung la un acord asupra legislației (Legislație, n.d.).

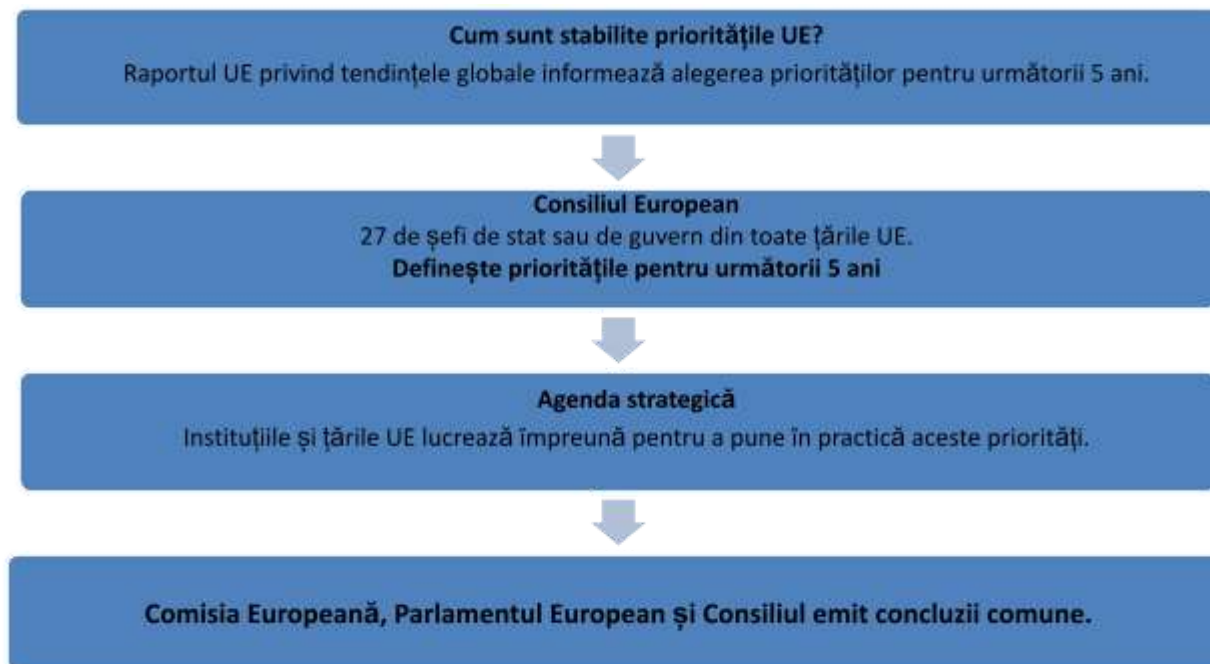

Redactarea Legii UE

Înainte de a propune noi inițiative, Comisia evaluează potențialul impact economic, social și de mediu pe care îl pot avea acestea.

Revizuire și Adopție

Odată ce Comisia și-a prezentat propunerea, atât Parlamentul, cât și Consiliul o revizuiesc și pot propune amendamente. De obicei, Parlamentul, Consiliul și Comisia se întâlnesc apoi pentru a vedea dacă pot conveni asupra unui set complet de amendamente (Legislație, n.d.).

1.3 Implementarea politicilor UE

Implementarea politicilor în UE urmează următoarele etape (Planificare și Implementare, n.d.):

Bugetul politicii și regulile de utilizare a acestuia sunt stabilite în comun de Consiliul European și Parlamentul European, pe baza unei propuneri a Comisiei. Regulamentul privind prevederile comune stabilește cadrul de reglementare comun pentru 8 fonduri UE aflate în gestiune partajată.

Principiile și prioritățile politicii de coeziune vin printr-un proces de consultare între Comisie și țările UE. Fiecare stat membru elaborează un proiect de acord de parteneriat, care conturează strategia țării și propune o listă de programe. Pe lângă aceasta, statele membre prezintă și proiecte de programe care acoperă state membre și/sau regiuni întregi.

Principiile și prioritățile politicii de coeziune sunt create printr-un proces de **consultare** între Comisie și țările UE. Fiecare stat membru elaborează un proiect de acord de parteneriat, care conturează strategia țării și propune o listă de programe. Pe lângă aceasta, statele membre prezintă și proiecte de programe care acoperă state membre și/sau regiuni întregi.

Programele sunt **implementate** de statele membre și regiunile acestora. Aceasta înseamnă selectarea, monitorizarea și evaluarea a sute de mii de proiecte. Această activitate este organizată de „autoritățile de management” din fiecare țară și/sau regiune.

- o Comisia angajează fondurile (pentru a permite țărilor să înceapă să cheltuiască pentru programele lor).
- o Comisia plătește cheltuielile certificate fiecărei țări.
- o Comisia monitorizează fiecare program, alături de țara în cauză.
- o Atât Comisia, cât și statele membre sunt responsabile pentru raportarea și evaluarea pe parcursul perioadei de programare.

Hrană pentru minte

Având în vedere procesele obișnuite de elaborare a politicilor din UE, evoluția politicii UE de antreprenoriat a suferit modificări care imită ciclul antreprenorial standard al oricărei întreprinderi. Cu alte cuvinte, elaborarea politicilor UE urmează în sine o cale antreprenorială prin (i) conceperea sau descoperirea unei idei pentru a rezolva problema unui client și entuziasmul inițial; (ii) faze consecutive de dezvoltare a produsului sau serviciului, inclusiv necazurile și ajustările ideii inițiale până la lansarea pe piață; și (iii) procesul de învățare constant asociat cu acest ciclu de viață. În opinia dumneavoastră, ce a învățat UE până acum în ceea ce privește stimularea antreprenoriatului în ultimul deceniu?

- În legătură cu fostul articol „Hrană pentru minte”, ce credeți că va declanșa elaborarea de noi politici în antreprenoriat pentru a reporni ciclul?

SUBIECT 2. Politici de antreprenoriat social și incluziv

2.1 Antreprenoriat incluziv și microfinanțare

Politicile antreprenoriale incluzive urmăresc să sprijine crearea și creșterea afacerilor de către grupuri subreprezentate (de exemplu, femei, tineri, migranți și seniori) și șomeri. Pentru aceste grupuri, barierele obișnuite în calea antreprenoriatului sunt adesea mai mari decât media.

Având în vedere provocările tranzițiilor verzi și digitale, Europa va avea nevoie de soluții inovatoare și toate talentele antreprenoriale ar trebui încurajate.

Comisia Europeană are o cooperare de lungă durată cu OCDE în domeniul antreprenoriatului incluziv. Această cooperare a contribuit la dezvoltarea unui instrument de politică antreprenorial mai bun, care îi ajută pe factorii de decizie de la toate nivelurile să-și îmbunătățească politicile de antreprenoriat social și incluziv.

Cooperarea a dat, de asemenea, mai multe publicații, inclusiv raportul bienal „The Missing Entrepreneurs” (2019 și 2021) și o serie de „Policy Briefs” care acoperă aspecte precum:

- incubatoare care susțin antreprenoriatul incluziv
- antreprenoriat senior
- antreprenoriatul tinerilor
- susținerea activității independente
- antreprenoriat informal

Antreprenoriatul incluziv este, de asemenea, acoperit de proiectul „Better Incubation, care urmărește să stimuleze incubatoarele de afaceri obișnuite să-și extindă activitatea către antreprenoriatul social și incluziv.

2.2 Obiectivele sociale ale antreprenoriatului

Ce este antreprenoriatul social?

Antreprenoriatul social este antreprenoriatul care are ca scop principal abordarea provocărilor sociale presante și satisfacerea nevoilor sociale într-un mod inovator, servind în același timp interesul general și binele comun în beneficiul comunității. Pe scurt, antreprenoriatul social vizează în primul rând impactul social, mai degrabă decât maximizarea profitului, în efortul lor de a ajunge la cele mai vulnerabile grupuri și de a contribui la creșterea incluzivă și durabilă (OCDE, n.d.).

De ce este important antreprenoriatul social?

Antreprenoriatul social joacă un rol important în abordarea provocărilor sociale, economice și de mediu, încurajând în același timp creșterea favorabilă incluziunii, prosperitatea comună și incluziunea socială. În plus, antreprenoriatul social contribuie la crearea de locuri de muncă, în special la nivel local, precum și la participarea democratică și la îmbunătățirea furnizării serviciilor de asistență socială.

Pentru a crește eficiența antreprenoriatului social și a-l face mai răspândit, UE oferă:

- Recenzii aprofundate ale țării
- Note de politică
- Seminarii de consolidare a capacităților
- Compendiu de bune practici.

2.3 Probleme de mediu și durabilitate

Comisia Europeană a lansat „European Green Deal” în luna Decembrie 2019 pentru a reseta creșterea economică pentru neutralitatea carbonului – în conformitate cu ODD-urile al ONU. Este „noua” strategie și acțiune de creștere a Europei pentru a face economia UE sustenabilă și competitivă, ținând totodată cont de mediu. Pentru a-și îndeplini acest obiectiv, UE încearcă să-și transforme economia prin reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră până în 2050; fiind primul continent neutru climatic din lume prin;

- prosperitatea economică este în mare măsură decuplată de intensitatea aportului de resurse (adică dematerializarea);
- având un rezultat negativ de mediu (adică decuplarea impactului) și
- să nu aibă pe nimeni și nici o regiune lăsată în urmă (adică incluziunea).

Uniunea Europeană (UE) implementează și conceptul de sistem de economie circulară, a cărei idee principală este menținerea valorii adăugate a produselor cât mai mult timp posibil atât pentru îmbunătățirea calității mediului, cât și pentru eliminarea deșeurilor. Aceste prevederi presupun îmbunătățirea sistemelor UE de gestionare a deșeurilor și a reglementărilor legale. Comisia Europeană a propus un pachet legislativ pentru modificarea principalelor Directive referitoare la gestionarea deșeurilor.

Parlamentul European și Consiliul au adoptat acest document în 2018. Pachetul legislativ modifică șase Directive, care sunt principalele componente ale cadrului legal pentru gestionarea deșeurilor în UE.

Acestea sunt modificări sistematice ale reglementărilor UE privind deșeurile și includ:

- modificarea sistemului de management al deșeurilor;
- alinierea definițiilor și

- formularea de noi definiții legale (de exemplu deșeuri municipale, rambleuri) sau stabilirea unor indicatori calitativi și cantitativi care acoperă semnificația ierarhiei deșeurilor.

Ce înseamnă toate acestea pentru antreprenori, directori generali, companii și investitori care conduc afaceri în Europa sau pentru Europa?

Scopul final pentru fiecare afacere ar trebui să fie acela de a deveni sustenabil, transformând provocările climatice și de mediu în oportunități de afaceri și făcând tranziția incluzivă pentru toate părțile interesate.

Directori din mulți dintre jucătorii europeni la nivel mondial promovează „Pactul ecologic european” și s-au angajat să își revizuiască afacerile. O serie de manageri de top fac parte din Grupul de Acțiune al CEO pentru „Pactul Verde European”, lansat împreună cu Forumul Economic Mondial și Comisia UE, pentru a mobiliza afacerile și a contribui la eforturile politice pentru un mediu sustenabil prin antreprenariat.

Hrană pentru minte

- Fiecare companie poate să se evalueze cel mai bine și să judece în ce măsură poate sau trebuie să contribuie la atingerea obiectivelor „Pactului ecologic european”. Pe deoparte, companiile pot spera cu siguranță că „Pactul ecologic european” nu le va afecta afacerile. Cu toate acestea, o astfel de atitudine ignorantă este foarte probabil să ducă la multe probleme, inclusiv o posibilă pierdere a afacerilor și a cotei de piață. O strategie realistă și inteligentă cu privire la Green Deal, pe de altă parte, ar putea duce la noi piețe și cote de afaceri. În ce domenii ar avea un impact negativ asupra afacerilor?
- Referindu-ne la primul articol „Food for Thought” (Hrană pentru minte), în ce domenii ar avea un impact pozitiv obiectivele Acordului ecologic european asupra afacerilor?
- Un antreprenor social este interesat să înceapă o afacere pentru un bine social mai mare și nu doar pentru obținerea de profituri. Având în vedere faptul că antreprenorii sociali pot căuta să producă produse ecologice, să servească o comunitate defavorizată sau să se concentreze pe activități filantropice (Social Entrepreneur: Definition and Examples, 2021), cum credeți că ar trebui UE să-și modifice politicile pentru a încuraja antreprenoriatul social în timp ce oferă încă o motivație financiară suficientă?

Tema 3. Politici financiare și economice de antreprenariat

Punctul de plecare pentru politica de antreprenariat, așa cum este implementată de actuala încarnare a Comisiei Europene, este Small Business Act (SBA) adoptat în 2008, care se bazează pe cadrul și conceptele elaborate în Programul comunitar de la Lisabona din 2005 pentru o politică modernă pentru IMM-uri. În 2010, Comisia a etichetat SBA „principalul instrument pentru promovarea competitivității IMM-urilor și a spiritului antreprenorial în cadrul pieței unice și nu numai”. Actul și relevanța continuă pe care o deține până în prezent pentru realizarea politicii mai largi de antreprenariat a UE demonstrează importanța esențială a conceptului de IMM ca punct de ancorare pentru majoritatea inițiativelor de reformă antreprenorială. Chiar dacă actorii sociali vizați de reformele politicii antreprenoriale cuprind o gamă mai largă decât întreprinderile și antreprenorii și, cel mai important, includ și studenți și angajați, majoritatea inițiativelor concrete luate astăzi pentru reformarea societății antreprenoriale din Europa implică IMM-urile. Având în vedere rolul noțiunii de IMM ca unul dintre punctele de ancorare de bază pentru politica UE de promovare a antreprenoriatului, este util să ne amintim definiția Uniunii a ceea ce presupune o întreprindere mică și mijlocie.

3.1 Antreprenariat cu impact ridicat și digital

Antreprenoriatul digital cuprinde toate inițiativele noi, precum și transformarea afacerilor actuale prin dezvoltarea și aplicarea tehnologiei digitale noi.

Firmele digitale se remarcă pentru o utilizare intensă a tehnologiilor digitale inovatoare (în special rețelele sociale, analizele de date mari, soluțiile mobile și cloud) pentru a îmbunătăți operațiunile companiei, pentru a inova noi modele de afaceri, pentru a ameliora „business intelligence” și pentru a implica consumatorii și părțile interesate. Ele creează locuri de muncă și oportunități de creștere viitoare. Factorii politici și cercetătorii identifică IMM-urile și firmele digitale ca fiind esențiale pentru economiile globale, datorită contribuțiilor lor la dezvoltarea bogăției, producția de venituri, producția și ocuparea forței de muncă.

Cu resurse limitate, autoritățile trebuie să emită judecăți dificile cu privire la politicile, programele și inițiativele care ar trebui implementate pentru a încuraja antreprenoriatul cu impact ridicat și bazat pe digital. Într-adevăr,

- i) Agenda digitală pentru Europa,
- ii) Actul privind piața unică,
- iii) politica industrială pentru epoca globalizării și
- iv) Planul de acțiune pentru Antreprenariat 2020 – oferă o bază solidă în crearea scenei și transmiterea unui mesaj politic puternic pentru a atinge obiectivul de a face piața unică digitală o realitate (Comisia Europeană, n.d.).

Comisia subliniază potențialul utilizării inteligente a TIC ca facilitator al antreprenoriatului, al creșterii economice și al locurilor de muncă în „Planul de acțiune pentru Antreprenariat 2020”. Prin noi tehnologii digitale, CE se angajează să accelereze crearea de noi perspective de afaceri și transformarea mediului de afaceri european.

Un cadru de politici a fost conceput pentru a sublinia viziunea și domeniile prioritare majore pentru acțiunea politicii, pe baza unei conversații ample cu părțile interesate și a analizei politicilor. Cadrul este împărțit în 5 piloni, fiecare dintre care descrie

elemente esențiale și comportamente care influențează Antreprenoriatul Digital. Comisia este dedicată implementării acestei strategii pe 5 piloni.

ENABLING DIGITAL ENTREPRENEURSHIP				
Digital knowledge base and ICT market	Digital business environment	Access to finance	Digital skills and e-leadership	Entrepreneurial culture
<i>Enhancing digital innovation, commercialization and the ICT sector</i>	<i>Strengthening digital infrastructure, the regulatory framework and improving ease of doing business</i>	<i>Facilitating access to finance and enhancing digital investments</i>	<i>Fostering e-leadership skills through education and training</i>	<i>Creating a supportive entrepreneurial culture</i>
<ul style="list-style-type: none"> Public and/or private sector support the creation of new companies and foster the development of existing ones that embrace digital Knowledge diffusion to enhance digital innovation is encouraged. ICT sector acts as an engine for diffusion and commercialization of new services/ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> A clear and supportive regulatory environment makes doing digital business simple, market entry is facilitated and there is an active and dynamic supply and demand of digital technologies Access to and trust in digital markets is heightened, as a result of an improved ICT infrastructure 	<ul style="list-style-type: none"> Enhanced access to finance is available, targeted at the creation, survival and growth of digital entrepreneurs Traditional forms of lending are complemented by innovative mechanisms targeted at enhancing digital investments Fiscal and tax frameworks are supportive and help to enable all business to embrace digital technologies 	<ul style="list-style-type: none"> A supportive education system exploits the new opportunities arising from ICT development, so individuals have the skills and the knowledge to improve business efficiency and develop new business models powered by digital Entrepreneurs and business leaders are more e-competent and able to enhance growth and internationalization 	<ul style="list-style-type: none"> The entrepreneurial culture is more supportive and embraces digital entrepreneurs. They are fully integrated in this context and their image and role in society are both improved and emphasized.

3.2 Aglomerarea și internaționalizarea afacerilor

Trecerea de la o economie „gestionată” la o economie „antreprenorială” este printre cele mai importante provocări cu care s-au confruntat economiile dezvoltate în ultimele decenii. Această provocare este strâns legată de importanța tot mai mare a capitalului non-fizic, cum ar fi capitalul uman și intelectual pentru crearea de bogăție (ONU, 2020).

Variațiile activității antreprenoriale și ale structurii spațiale a economiilor ar putea fi sursa diferitelor eficiențe în răspândirea cunoștințelor și, în cele din urmă, în creșterea economică.

Studiile au arătat că, după controlul stocului de cunoștințe și a cheltuielilor de cercetare și dezvoltare, atât activitatea antreprenorială, cât și aglomerarea pieței au un efect pozitiv și semnificativ statistic asupra schimbărilor tehnologice din Uniunea Europeană (Acs și Varga, 2005).

Prin urmare, recunoscând importanța aglomerării pieței și menținându-se puternic pe o piață în continuă internaționalizare, la 28 octombrie 2015, Comisia Europeană a prezentat o nouă strategie pentru „internal market”, pentru a oferi o piață unică mai profundă și mai echitabilă, de care să beneficieze atât consumatorii, cât și întreprinderile. Unul dintre cei patru piloni ai strategiei pieței unice se concentrează pe promovarea oportunităților mai bune pentru întreprinderi și consumatori.

Potrivit REDI: Indicele regional de antreprenorat și dezvoltare al UE, aglomerarea pieței este o componentă importantă a pilonului de percepție a oportunităților.

3.3 Viitorul politicii de antreprenorat în UE

Pe scurt, trei puncte distincte pot fi identificate în politica UE de antreprenorat, deoarece aceasta a evoluat de-a lungul timpului:

1. concentrare pe IMM-uri;
2. concentrarea pe inovare prin intermediul IMM-urilor;
3. concentrarea pe IMM-urile cu o creștere mare (Comisia Europeană, 2013).

Inițiativele de politică antreprenorială au progresat în ultimele decenii, de la inițiative generice, orientate spre stocare, la inițiative orientate spre mobilizarea resurselor și crearea de legături, până la cele de creștere mare și de creștere a capacităților.

Este posibil să se facă distincția între;

- inițiative de construire a infrastructurii (incubatoare de afaceri și parcuri științifice);
- inițiative de mobilizare a resurselor cu orientare preponderent de tip „tampon” (subvenții, granturi etc.);
- inițiative de acces la resurse, în principal orientate spre legături (conectări cu investitori de risc și acceleratori, inițiative de creare de rețele pentru a stimula colaborarea între firme și schimbul de experiență) și
- inițiative de creștere a capacităților (eforturi selective, direcționate, specifice întreprinderii pentru a stimula capacitatea de inovare și creștere la nivel de firmă).

În afară de inițiativele de infrastructură, majoritatea inițiativelor de politică antreprenorială rămân centrate pe firmă și funcționează într-un mod „aprovizionare push”, concentrându-se pe facilitarea unei anumite firme la un moment dat, cu obiectivul fiind de a facilita rezultatele la nivel de firmă.

În ciuda importanței tot mai mari a fenomenului ecosistemului antreprenorial, au existat puține inițiative de politică antreprenorială care se adresează în mod specific funcționării ecosistemelor antreprenoriale.

Cu siguranță, au existat politici de infrastructură care au un impact mai larg decât la nivel de firmă (de exemplu, noi incubatoare de afaceri, parcuri științifice, acceleratoare). Au existat, de asemenea, inițiative de creare de rețele care urmăresc să solicite crearea de rețele între firmele antreprenoriale (de exemplu, inițiativa EuroStars din UE care a facilitat colaborările de cercetare și dezvoltare între IMM-urile europene).

De asemenea, inițiativele orientate spre creștere ar constitui un ingredient important al ecosistemelor antreprenoriale. Acestea fiind spuse, o adevărată abordare ecosistemică încă lipsește din portofoliul UE de politici de antreprenoriat. Prin urmare, tendința viitoare în politicile antreprenoriale pare să fie către ecosistemele antreprenoriale.

Hrană pentru minte

- Spre deosebire de ecosistemele de inovare, unde de obicei puteți găsi un proprietar de platformă în centrul ecosistemului, în ecosistemele antreprenoriale nimeni nu este cu adevărat responsabil. Nimeni nu „deține” de fapt serviciile ecosistemice primare și secundare - și, prin urmare, nimeni nu se simte neapărat responsabil pentru garantarea funcționării eficiente a ecosistemului. În schimb, toți factorii interesați din ecosistem își urmăresc propriile obiective în interacțiunile lor cu ceilalți. În cadrul unei astfel de provocări, ce provocări distincte crezi că ar reprezenta ecosistemele antreprenoriale pentru dezvoltarea politicii antreprenoriale?
- Care sunt provocările unui sistem centralizat de luare a deciziilor pentru viitorul procesului de elaborare a politicilor UE în domeniul antreprenoriatului?
- Una dintre discuțiile din domeniul politicilor UE de antreprenoriat este dacă calitatea ar trebui să fie noul obiectiv, spre deosebire de creștere. Cu toate politicile generale privind creșterea IMM-urilor prin politicile antreprenoriale, care credeți că ar constitui cel mai bun curs de acțiune atunci când vine vorba de creșterea calității antreprenoriatului?

Studii de caz

Titlul studiului de caz 1: Dezvoltarea politicii de achiziții publice responsabile din punct de vedere social (SRPP) de către Comisia UE

Descrierea studiului de caz: Achizițiile publice responsabile din punct de vedere social (SRPP) se referă la a da exemplu și a influența piața. Prin promovarea SRPP, autoritățile publice pot oferi companiilor stimulente reale pentru dezvoltarea managementului responsabil din punct de vedere social. Cumpărând cu înțelepciune, autoritățile publice pot promova oportunitățile de angajare, munca decentă, incluziunea socială, accesibilitatea, designul pentru toți, comerțul etic și pot încerca să obțină o mai mare conformitate cu standardele sociale. Pentru unele produse, lucrări și servicii, impactul poate fi deosebit de semnificativ, deoarece cumpărătorii publici dețin o cotă mare de piață (de exemplu, în construcții, servicii de afaceri, IT și așa mai departe). În general, autoritățile publice sunt mari consumatori în Europa, cheltuind aproximativ 17% din produsul intern brut al UE (o sumă echivalentă cu jumătate din PIB-ul Germaniei). Prin urmare, folosind puterea lor de cumpărare pentru a opta pentru bunuri și servicii care oferă, de asemenea, rezultate sociale bune, ei pot aduce o contribuție majoră la dezvoltarea durabilă (Comisia Europeană, 2020).

Temeiul juridic pentru achizițiile publice în Uniunea Europeană este furnizat de Directivele 2004/17/CE și 2004/18/CE („Directivele privind achizițiile publice”), care oferă spațiu pentru luarea în considerare a considerațiilor sociale, cu condiția ca acestea să fie în special legate de obiectul contractului și sunt proporționale cu cerințele acestuia și atâta timp cât sunt respectate principiile raportului calitate-preț și acces egal pentru toți furnizorii din UE.

Principalele concluzii: Politica privind achizițiile publice responsabile din punct de vedere social (SRPP) a fost elaborată de-a lungul anilor de jurisprudență Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), de o comunicare a Comisiei Europene din 2001 și de un studiu publicat de Comisie în 2003 privind diversitatea și egalitatea în achizițiile publice. Acest caz arată că elaborarea politicilor privind aspectele legate de antreprenoriat urmează un proces rațional de luare a deciziilor în care mai întâi se definește o problemă, apoi se discută alternative și, în final, se ia o decizie.

Titlul studiului de caz 2: Privire de ansamblu asupra politicii UE pentru IMM-uri și evoluția acesteia

Descrierea studiului de caz: Principalele obstacole externe pentru IMM-uri (lipsa lucrătorilor calificați, dificultățile de acces la finanțare care reduc investițiile în formare și cercetare și dezvoltare și lipsa unui cadru de reglementare adecvat, împreună cu o guvernare de calitate scăzută) pot avea un impact semnificativ asupra regiunilor. IMM-urile reprezintă majoritatea angajaților, precum și valoarea adăugată în economia UE. Provocările care limitează capacitatea lor de a crește și de a concura pot afecta

negativ capacitatea de dezvoltare a economiilor regionale. La rândul lor, limitele dezvoltării economice regionale pot afecta și mai mult capacitatea IMM-urilor de a crește și de a concura, creând un cerc vicios care afectează întregul mediu economic și de afaceri regional.

În primul rând, există diferențe profunde între și în interiorul statelor membre în ceea ce privește capacitatea regiunilor de a inova. În al doilea rând, capacitatea de inovare a unei regiuni are o implicație profundă asupra capacității sale de a concura. În cele din urmă, o capacitate mai mică de a concura implică o mai mare expunere la riscurile globalizării și schimbărilor tehnologice.

Pentru a aborda obstacolele care limitează creșterea IMM-urilor descrise mai sus, UE a început să concentreze politica pe direcționarea și sprijinirea IMM-urilor, publicând mai multe documente strategice precum „Tratatul de la Lisabona (2007)”, „O politică industrială integrată pentru era globalizării (2010)”, „O europeană mai puternică”, „Industria pentru creștere și redresare economică (2012)”, „Planul de acțiune pentru Antreprenoriat 2020 (2012)” și „Inițiativa pentru pornire și extindere (2016)” și multe alte documente precum acestea.

Principalele concluzii: o analiză a politicilor UE arată că există un spațiu semnificativ de îmbunătățire a sprijinului UE pentru IMM-uri, în special pentru a aborda cele trei provocări cheie cu care se confruntă în prezent. UE poate face mai mult pentru IMM-uri prin politici atât centralizate, cât și descentralizate prin sprijinirea autorităților locale. Timpul va arăta cum se vor descurca programele din 2021-2027 care se concentrează pe sprijinirea IMM-urilor, cum ar fi „Horizon Europe” și „InvestEU”, în comparație cu politicile și programele predecesoare.

Activități

Titlul activității	
Format: (față în față, online, hibrid)	Online
Obiective de învățare	Pentru a putea căuta bune practici online, pentru a vedea ce s-a făcut înainte într-o anumită zonă de interes.
Material/echipament necesar	Acces la Internet, Calculator
Descrierea activității	Pentru a explora soluții de politică inspirate și testate identificate prin proiecte din UE, participantul trebuie să acceseze https://www.interregeurope.eu/policy-solutions și să caute probleme specifice și să vadă dacă o soluție politică a fost deja oferit în acea zonă.
Întrebări de debriefing	Ați găsit ceea ce căutați? Soluția a fost satisfăcătoare? Ce ai fi făcut diferit?
Timp alocat	30 mins
Cum poate fi adaptată această activitate într-un format diferit?	Dacă este aplicabil
Note pentru formator/facilitator	Furnizați subiecte specifice care să fie căutate de către participanți, în loc să-i pună pe ei să vină cu ale lor.

Lectură în continuare

Numele resursei	Tip	Link
EU Decision-making process	Website	https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/decision-making-process_en
Supporting entrepreneurship	Website	https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/supporting-entrepreneurship_en
Smart specialization, entrepreneurship and SMEs: issues and challenges for a results-oriented EU regional policy	Paper	https://link.springer.com/article/10.1007/s11187-016-9707-z
EU support for social entrepreneurs [Policy Podcast]	Video	https://www.youtube.com/watch?v=2B9JegqPHSk
EU Policy and Implementation	Video	https://www.youtube.com/watch?v=4GPLHuh3NKc
Public Policies for Fostering Entrepreneurship: A European Perspective	Book	João Leitão, Rui Baptista · 2009
The Missing Entrepreneurs Policies for Inclusive Entrepreneurship in Europe	Book	OECD, The European Commission · 2013

Test

Q1. Antreprenorii sociali caută întotdeauna întreprinderi non-profit, concentrându-se exclusiv pe eforturile de a produce produse ecologice, de a servi o comunitate defavorizată sau de a se concentra pe activități filantropice.

a) Adevărat   b) **Fals**

Q2. Ciclul antreprenorial standard al oricărei întreprinderi include faza de a imita pe alții și de a face exact așa cum fac ei pentru a evita greșelile.

Adevărat   b) **Fals**

Q3. Politicile UE privind antreprenoriatul își au rădăcinile concrete începând de la sfârșitul anilor 1990 până la începutul anilor 2010.

a) **Adevărat**   b) Fals

Q4. Politicile UE sunt decise exclusiv pe baza deciziilor Comisiei, fără a lua în considerare interesele naționale, deoarece interesul general al UE are un statut mai înalt.

a) Adevărat   b) **Fals**

Q5. Când se fac politici, definițiile ar trebui să conteze, deoarece, așa cum sugerează termenul, definiția poate fi subiectivă și diferită în diferite culturi, astfel politicile pot fi interpretate prin definițiile locale ale termenilor utilizați.

a) Adevărat   b) **Fals**

Q6. European Green Deal se referă în principal la politicile forestiere și are ca scop salvarea copacilor de la tăierea.

Adevărat   b) **Fals**

Q7. Antreprenoriatul digital este deosebit de important în lumea de astăzi, odată cu progresul tehnologiilor mobile și în special locul pe care îl au rețelele sociale în viața oamenilor.

Adevărat   b) Fals

Q8. Ca și în trecut și așa cum s-a arătat prin politicile documentate până acum, politicile antreprenoriale ale UE vor continua să convergă în jurul promovării competitivității și antreprenoriatului IMM-urilor.

a) **Adevărat**   b) Fals

Q9. Spre deosebire de ecosistemele de inovare, unde de obicei puteți găsi un proprietar de platformă în centrul ecosistemului, în ecosistemele antreprenoriale nimeni nu este cu adevărat responsabil.

Adevărat   b) Fals

Q10. Rețelele și aglomerarea nu sunt necesare pentru ca firmele antreprenoriale să funcționeze, deoarece fiecare firmă are propria sa sferă de activitate.

Adevărat   b) **Fals**

Referințe

- Ács, Z.J., Varga, A. Entrepreneurship, Agglomeration and Technological Change. *Small Bus Econ* 24, 323–334 (2005). <https://doi.org/10.1007/s11187-005-1998-4>
- European Commission, Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises, Tepper, P., McLennan, A., Hirt, R. (2020). *Making socially responsible public procurement work : 71 good practice cases*, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2826/844552>
- European Commission. (n.d.). *Fueling Digital Entrepreneurship in Europe*. <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/5313/attachments/1/translations/en/renditions/native>
- European Commission. (2013). *ENTREPRENEURSHIP 2020 ACTION PLAN*. Lex Europa. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0795:FIN:en:PDF>
- Legislation. (n.d.). *European Union*. Retrieved October 26, 2022, from https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/decision-making-process/legislation_en
- OECD - *Social Entrepreneurship in Europe- An OECD-European Commission Project*. (n.d.). Retrieved October 26, 2022, from <https://www.oecd.org/cfe/leed/social-entrepreneurship-oecd-ec.htm>
- *Programming and implementation*. (n.d.). *Regional Policy - European Commission*. Retrieved October 26, 2022, from https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/stages-step-by-step/
- *Social Entrepreneur: Definition and Examples*. (2021, April 24). Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/s/social-entrepreneur.asp>
- UN. (2023). *Recover Better-Economic and Social Challenges and Opportunities*. https://www.un.org/development/desa/en/wp-content/uploads/2020/07/RECOVER_BETTER_0722-1.pdf

